

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 06.07.2018
Vår ref.: 200806743-72
Arkiv: 312 / 139.E4AZ
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tord Solvang
22959248/toso@nve.no

Oversendelse av to klager på NVEs vedtak 13.11.2017 om avslag på søknad om tillatelse til Bjørelva kraftverk

Vi viser til Deres brev av 29.11.2017, 3.12.2017 og 15.2.2018 hvor det klages på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak av 13.11.2017 om avslag på søknad om tillatelse til bygging av Bjørelva kraftverk. Klagen er mottatt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 13.11.2017. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

NVE mottok en søknad fra Mona og Kjell Asgeir Trones og Ulvig-Kiær AS datert 17.4.2016 om tillatelse til å bygge Bjørelva kraftverk i Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag. Søknaden ble sendt på offentlig høring våren 2016 sammen med åtte andre småkraftsøknader i Namsskogan. Det ble avholdt folkemøte på kommunehuset i Namsskogan den 7.6.2016 i forbindelse med høringen. NVE var på befaring i området den 12.–15.9.2016 sammen med representanter for søkerne, kommunen, Fylkesmannen, fylkeskommunen, Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag, Sametinget og begge siidaene i reinbeitedistriktet. Etter befaring ble det utarbeidet en reindriftsrapport for vestre Namdal reinbeitedistrikt. Denne ble sendt på begrenset høring til reindriftsfaglige høringssparten den 17.2.2017. Sametinget ble konsultert både før og etter reindriftsrapporten, den 14.–15.11.2016 og 23.8.2017.

NVE vurderte at ulempe ved en utbygging av Bjørelva kraftverk ville være større enn fordelene og avslo derfor søknaden. I vedtaket ble det gitt følgende oppsummering og konklusjon:

«I vedtaket har NVE lagt vekt på hvordan en utbygging av Bjørelva og Steinåa vil påvirke reindrift, urørthet, landskap og biologisk mangfold. Den samlede belastningen på reindrift er vurdert i alle sakene i småkraftpakke Vestre Namdal. Biologisk mangfold er vurdert samlet der det har vært naturlig.

Bjørelva kraftverk er planlagt i et stort, sammenhengende naturområde som oppleves som uforstyrret. Tunnel i øvre del demper konsekvensene for landskapet noe, men inntaket er planlagt i et svært åpent område og vil bli synlig på lang avstand. Vi legger vekt på at inntaket

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

er planlagt midt i et større, verdifullt område og svært nær et oppsamlingsområde og kalvemerkingsgjerde. Terrenget gjør at forstyrrelser vanskelig kan unngås. NVE mener at konsekvensene for reindrifta vil bli betydelige, og at de ikke lar seg avbøte i tilstrekkelig grad. Vi mener ulempene er større enn fordeler ved tiltaket, knyttet opp mot om lag 15 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon og øvrige lokale ringvirkninger.

(...)

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene, samt innhentet ny informasjon i saken mener NVE at ulempene ved bygging av Bjørelva og Steinåa kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE avslår søknadene fra Ulvig Kiær AS og Mona og Kjell Asgeir Trones om tillatelse til bygging av Bjørelva og Steinåa kraftverk.»

Klagene

NVEs vedtak ble påklaget av søkerne (Mona og Kjell Asgeir Trones og Ulvig Kiær AS) i brev til NVE den 29.11.2017 og 3.12.2017 med utfyllende kommentarer i brev den 15.2.2018. Klagene utgjør henholdsvis fire og ni sider med flere vedlegg, og vi ser det ikke som hensiktsmessige å gjengi disse i sin helhet i dette dokumentet. Klagernes egne oppsummeringer er referert under.

Mona og Kjell Asgeir Trones har følgende oppsummering:

«Beslutning om avslag på våre søknader inneholder flere feil i saksbehandlingen, og er fattet på feil grunnlag. Begrunnelse om avslag med bakgrunn i samfunnsøkonomiske fordeler er feil, og i bunnen ligger helt tydelig feiltolkning av konsekvensutredningen for reindrift, samt dens betydning. Søkers helårsdrift og eksistens bør vektlegges i større grad, enn en næring som år om annen benytter seg av samlegjerde, og streifer forbi vår og høst.»

Ulvig-Kiær AS har følgende oppsummering:

- Redusert utbyggingskostnad – 4,08 kr/kWh.
- NTE Nett har kapasitet til å motta produksjonen i reinvestert nett med rimelige investeringskostnader.
- Skjev framstilling av kraftverksbelastningen i reinbeitedistriktet.
- Manglende vurdering av at 7 prosjekt i samme område er trukket.
- Forskning på villrein har mindre overføringsverdi på semi-domestisert tamrein.
- Lokal kunnskap avfeies.
- Manglende proporsjonalitet mellom virkning av anlegget og reindriftens egen forstyrrelse. (Helikopter, skuter mm.).
- Inntaket til kraftverket synes ikke fra omtalt kalvemerkingssområde.
- Redusert og stedstilpasset dambygging er et nytt og godt avbøtende tiltak med resultat mindre synlighet.
- Området er betydelig påvirket av menneskelig aktivitet (reindrift) og framstår ikke som urørt.
- Tiltaket berører i liten grad reindriften.
- Ingen vurdering av regionens omfattende vern kontra utbygging i gjenværende ikke vernede områder.
- Det er lagt for liten vekt på de positive virkningene av tiltaket.
- Subjektiv vurdering av urørthet.

NVEs vurdering av klagesaken

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt (jf. forvaltningsloven § 33). Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI.

Klagerne er uenige i NVEs skjønnsutøvelse, herunder avveiningen av fordeler og ulemper ved tiltaket samt NVEs tolkning av OEDs *Retningslinjer for små vannkraftverk*. Klagene knytter seg i hovedsak til økonomien i prosjektet, herunder oppdaterte kostnadstall og forutsetninger for LCOE-beregninger samt forholdet til reindrift og samlet belastning. Klagene tar også for seg tematikken rundt virkninger på store sammenhengende områder med urørt preg og nettsituasjonen i området.

Etter NVEs syn omfatter klagen i hovedsak forhold som var godt kjent for NVE da vedtaket ble fattet. Vi vil likevel knytte noen ytterligere kommentarer til tematikken rundt reindrift og forutsetninger for LCOE-beregninger. For øvrig vises det til KSK-notat 74/2017 for en fullstendig gjennomgang av andre fagtemaer.

Reindrift

Reindrift og samlet belastning er grundig omtalt i vårt vedtak av 13.11.2017 med tilhørende KSK-notat 74/2017. Vedtaket bygger på et bredt kunnskapsgrunnlag, herunder søknad, Norconsult AS' reindriftrapport, høringsuttalelser, søkerens kommentarer til høringsuttalelser/reindriftrapport, NVE sluttbefaring av prosjektområdet, samtaler med berørte parter og konsultasjonsmøter med Sametinget. NVE mener ut fra denne kunnskapen det er klart at prosjektområdet har stor verdi for reindrifta. Det ble derfor lagt stor vekt på hensynet til reindrift i vurderingen av konsesjonsspørsmålet. Vi registrerer at det er stort avvik mellom NVEs og klagerens syn på omfang og virkninger av tiltaket.

Produksjon og kostnader

Klagerne har kommentert NVEs overslag til løsning med fullprofilboring og har anslått noe lavere kostnader. Vi mener klagers nye kostnadsoverslag virker tilforlåtelig, og har oppdatert våre økonomiske beregninger med grunnlag i tallene oppgitt i klagen. Med bakgrunn i nye kostnadstall er energikostnaden over levetiden (LCOE) beregnet til 34 øre/kWh (usikkerhet i spennet 29-40). Kraftverket er vurdert å ligge nær gjennomsnittet for vind- og småkraftprosjektene som har endelig konsesjon.

LCOE er et uttrykk for de samlede kostnadene fordelt på den samlede produksjonen gjennom levetiden for anlegget/tiltaket. Det gir med andre ord et bilde av hvilket inntektsnivå kraftverket trenger for at prosjektet skal gå i null. I beregningene er det forutsatt en drifts- og vedlikeholdskostnad på 7 øre/kWh, en økonomisk levetid på 40 år og 6 % kalkulasjonsrente. Siden både kostnadene og produksjonen for anlegget er usikre, er det også beregnet et utfallsrom på +/- 20% av utbyggingskostnaden i forhold til basisscenarioet.

I Norge har man tradisjonelt benyttet 40 års økonomisk levetid uansett om kraftverket er et typisk elvekraftverk med mange slitbare deler eller et magasinkraftverk med en høy andel «evigvarende» komponenter. LCOE beregnes derfor ut fra en økonomisk levetid på 40 år.

I *Veileder i samfunnsøkonomiske analyser* fra Direktoratet for økonomistyring (DFØ) heter det at kalkulasjonsrenten er

«den samfunnsøkonomiske alternativkostnaden ved å binde kapital til et tiltak og reflekterer kapitalens avkastning i beste alternative anvendelse. Kalkulasjonsrenten bør i prinsippet inneholde en risikofri realrente og et påslag som blant annet skal gjenspeile tiltakets systematiske risiko, det vil si graden av konjunkturfølsomhet i etterspørselen.»

NVE har få forutsetninger for å kunne differensiere konsesjonssøkte prosjekter ut fra risikonivået, og vi har derfor lagt til grunn samme rentenivå for alle konsesjonssøkte produksjonstiltak. Finansdepartementet har tidligere gitt signal til Olje- og energidepartementet at 6 % kan være et fornuftig nivå for produksjonstiltak som er utsatt for konkurranse i 2016. NVE forholder seg til dette.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 13.11.2017. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse jamfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Sakens dokumenter

Kopi til:

Kjell Asgeir Trones
Ulvig Kiær AS